

30 Ιουνίου, 2017

ΠΡΟΣ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ

Κυρίες / Κύριοι,

Θέμα: Νέος Νόμος και Κανονισμοί για την αδήλωτη εργασία

Ψηφίστηκε πρόσφατα από την Βουλή των Αντιπροσώπων ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2017 (Ν. 52(I)/2017) και οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφορές) Τροποποιητικοί Κανονισμοί του 2017 Κ.Δ.Π. 167/2017. Ο Νόμος και οι Κανονισμοί προβλέπουν, ανάμεσα σε άλλα, την επιβολή αυστηρών ποινών σε περιπτώσεις διαπίστωσης αδήλωτης εργασίας καθώς επίσης και διαφοροποίηση στην διαδικασία γνωστοποίησης της έναρξης απασχόλησης μισθωτού.

Σημειώνεται ιδιαίτερα ότι σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις της νομοθεσίας, από την ημέρα έναρξης ισχύος της τροποποίησης (2 Ιουνίου 2017) και για περίοδο τριών (3) μηνών (2 Σεπτεμβρίου 2017), οι εργοδότες έχουν την ευκαιρία να προβούν με δική τους πρωτοβουλία στην απαραίτητη δήλωση των μισθωτών καθώς και να καταβάλουν τυχόν ληξιπρόθεσμες εισφορές αποφεύγοντας την επιβολή οποιουδήποτε διοικητικού προστίμου.

Οι βασικότερες τροποποιήσεις του Νόμου και των Κανονισμών συνοψίζονται στα εξής:

A) Προστίθενται οι εξής νέες ερμηνείες:

- **«αδήλωτη εργασία»:** σημαίνει ασφαλιστέα απασχόληση μισθωτού ή αυτοτελώς εργαζομένου, η οποία δεν έχει δηλωθεί στον Διευθυντή σύμφωνα με τους Κανονισμούς των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφορές) Κανονισμοί.
- **«αδήλωτες αποδοχές»:** σημαίνει ασφαλιστέες αποδοχές για τις οποίες δεν έχει υποβληθεί από τον εργοδότη η προβλεπόμενη από τους Κανονισμούς κατάσταση αποδοχών και εισφορών μέσα στην προθεσμία που καθορίζεται.
- **«παράνομη απασχόληση»:** σημαίνει την απασχόληση προσώπου, ως μισθωτού ή αυτοτελώς εργαζομένου, το οποίο διαμένει ή παραμένει παράνομα στη Δημοκρατία ή το οποίο απασχολείται χωρίς την εξασφάλιση άδειας απασχόλησης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- **«παράνομα απασχολούμενος»:** σημαίνει πρόσωπο που εργοδοτείται σε παράνομη απασχόληση.

B) Επιβολή Διοικητικών κυρώσεων σε εργοδότες.

Σημειώνεται ότι δεν επιβάλλεται πρόστιμο για τους μήνες που προηγούνται της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του τροποποιητικού Νόμου, δηλαδή την 2^η Ιουνίου 2017.

- Όταν επιθεωρητής διαπιστώσει περίπτωση αδήλωτης εργασίας μισθωτού επιβάλλει στον εργοδότη διοικητικό πρόστιμο **πεντακοσίων ευρώ (€500)** για κάθε μισθωτό για τον μήνα για τον οποίο διαπιστώθηκε η παράβαση.

- Επιπλέον πεντακόσια ευρώ (€500) επιβάλλονται για κάθε ημερολογιακό μήνα ή οποιοδήποτε μέρος του ημερολογιακού μήνα απασχόλησης, πριν από αυτόν στον οποίο διαπιστώθηκε η παράβαση.
- Το **συνολικό διοικητικό πρόστιμο** που επιβάλλεται σε εργοδότη που απασχολεί μέχρι δέκα (10) ασφαλισμένους, **δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000)** σε κάθε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης.
- Οι **πιο πάνω ποινές** επιβάλλονται και όταν ο επιθεωρητής διαπιστώσει περίπτωση **αδήλων απολαβών**.
- Με την διαπίστωση της παράβασης, και πριν την επιβολή του διοικητικού προστίμου, ο επιθεωρητής ενημερώνει γραπτώς τον εργοδότη, εκδίδοντας Ειδοποίηση Διαπίστωσης της Παράβασης, για το είδος της παράβασης και την πρόθεση να του επιβάλει το πρόστιμο. Ο εργοδότης έχει στη διάθεση του πέντε (5) μέρες να παρουσιάσει στοιχεία που να αποδεικνύουν πως δεν διέπραξε τη σχετική παράβαση.
- Εάν η πιο πάνω προθεσμία παρέλθει άπρακτη ή ο εργοδότης αποτύχει να παρουσιάσει επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι δεν έχει διαπραχθεί η παράβαση, τότε ο επιθεωρητής συντάσσει Πράξη Επιβολής Προστίμου η οποία αποστέλλεται στον εργοδότη με συστημένη επιστολή, το αργότερο μέχρι την επόμενη εργάσιμη μέρα.
- Το Διοικητικό πρόστιμο καταβάλλεται στο πλησιέστερο Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων εντός τριάντα (30) ημερών από την Πράξη Επιβολής Προστίμου.
- Σε περίπτωση **καταβολής του προστίμου εντός 30 ημερών** από την επίδοση, αυτό **μειώνεται κατά τριάντα τοις εκατό (30%)**, ενώ σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής του **αυξάνεται κατά πενήντα ευρώ (€50)** για κάθε μέρα καθυστέρησης.
- Τα πιο πάνω δεν εφαρμόζονται σε νοικοκυριά σχετικά με την απασχόληση οικιακά εργαζομένων προσώπων ή προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες φροντίδας σε μέλη του νοικοκυριού.

Γ) Τεκμήριο ελάχιστης περιόδου απασχόλησης

- Μισθωτός αναφορικά με τον οποίο διαπράχθηκε η παράβαση, τεκμαίρεται ότι απασχολείτο στην υπηρεσία του εργοδότη για τους αμέσως **προηγούμενους έξι (6) μήνες** από την ημέρα διαπίστωσης της παράβασης, με αποδοχές ίσες με **μιάμιση φορά των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών**, εκτός αν ο εργοδότης αποδείξει μικρότερη περίοδο απασχόλησης ή χαμηλότερες απολαβές.
- Όπου διαπιστώνεται πως η περίοδος απασχόλησης ήταν μεγαλύτερη από 6 μήνες ή/και το ποσό των απολαβών ήταν μεγαλύτερο του τεκμαιρόμενου, τότε λαμβάνονται υπόψη τα πραγματικά δεδομένα.

Δ) Αναστολή Λειτουργίας Εργασιών Εργοδότη

- Αν σε έναν εργοδότη επιβληθεί διοικητικό πρόστιμο για δεύτερη φορά μέσα σε δύο (2) χρόνια, τότε η υπόθεση παραπέμπεται σε Επιτροπή την οποία απαρτίζουν ο Διευθυντής Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ως Πρόεδρος) και δύο Λειτουργοί του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ως μέλη). Η επιτροπή έχει την εξουσία, με αιτιολογημένη απόφαση και με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού, να **διατάξει προσωρινή αναστολή της λειτουργίας της επιχείρησης ή τμημάτων της** για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τις **48 ώρες**.

Ε) Επιβολή Διοικητικών Κυρώσεων σε αυτοτελώς εργαζομένους

- Εάν ο επιθεωρητής διαπιστώσει περίπτωση αδήλωτης εργασίας αυτοτελώς εργαζομένου, έστω και αν πρόκειται για παράνομη απασχόληση, επιβάλλει στον εν λόγω εργαζόμενο διοικητικό πρόστιμο διακοσίων ευρώ (€200), αυξανόμενο κατά διακόσια ευρώ (€200) για κάθε ημερολογιακό μήνα ή οποιοδήποτε μέρος ημερολογιακού μήνα απασχόλησης του αυτοτελώς εργαζομένου, πριν από τον μήνα στον οποίο διαπιστώθηκε η παράβαση. Δεν επιβάλλεται πρόστιμο για τους μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του τροποποιητικού Νόμου, δηλαδή την 2^α Ιουνίου 2017.

ΣΤ) Δικαίωμα υποβολής ένστασης

- Πρόσωπο το οποίο δεν ικανοποιείται από οποιαδήποτε απόφαση, μπορεί, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίηση της απόφασης, να υποβάλει ένσταση στην Επιτροπή Ενστάσεων που απαρτίζεται από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ως Πρόεδρο), και δύο (2) Λειτουργούς του ίδιου Υπουργείου, τους οποίους ορίζει ο Υπουργός, (ως μέλη) και οι οποίοι είναι ιεραρχικά ανώτεροι από τον επιθεωρητή που επέβαλε το διοικητικό πρόστιμο, αναφέροντας γραπτώς την αιτιολογία για την υποβολή της ένστασης και προσκομίζοντας τα αναγκαία υποστηρικτικά στοιχεία και έγγραφα.
- Η υποβολή της ένστασης δεν αναστέλλει την ισχύ της απόφασης που έχει ληφθεί.
- Η Επιτροπή Ενστάσεων εξετάζει την ένσταση και αποφασίζει εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. Η απόφαση κοινοποιείται στο πρόσωπο που υπέβαλε την ένσταση.
- Κατά το χειρισμό της ένστασης, η Επιτροπή Ενστάσεων μπορεί να αναθέσει σε λειτουργό του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή σε άλλα πρόσωπα που βρίσκονται στην υπηρεσία του Υπουργείου ή σε επιτροπή λειτουργών του Υπουργείου, να εξετάσει τα θέματα που σχετίζονται με την ένσταση και να υποβάλει στην Επιτροπή Ενστάσεων έκθεση πριν αυτή εκδώσει την απόφασή της.
- Η Επιτροπή Ενστάσεων έχει το δικαίωμα:
  - Να απορρίψει ολόκληρη ή μέρος της ένστασης και να επικυρώσει την απόφαση ανάλογα.
  - Να εγκρίνει ολόκληρη ή μέρος της ένστασης και να ακυρώσει την απόφαση ανάλογα.
  - Να τροποποιήσει την απόφαση.
  - Να προβεί στην έκδοση νέας απόφασης σε αντικατάσταση της πρώτης.
  - Να παραπέμψει την υπόθεση στον Διευθυντή, με εντολή να προβεί σε συγκεκριμένη ενέργεια.

Ζ) Κανονισμοί

Σημειώνεται ότι οι Κανονισμοί θα τεθούν σε ισχύ με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Η ΟΕΒ θα προβεί στην ανάλογη ενημέρωση.

- **Εγγραφή εργοδοτών**
  - Η αίτηση για εγγραφή υποβάλλεται το **αργότερο μία (1) μέρα πριν από την ημέρα** που ο αιτητής αναμένεται να καταστεί εργοδότης.

- **Εγγραφή μισθωτών και αυτοτελώς εργαζομένων**
  - Κάθε μισθωτός γνωστοποιεί στον εργοδότη του τον αριθμό της ταυτότητας και τον αριθμό των κοινωνικών ασφαλίσεων του, **τουλάχιστον μία (1) μέρα πριν την πρόσληψη του**. Αν ο μισθωτός δεν είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο των Κ.Α. ο εργοδότης **οφείλει να τον προμηθεύσει με αίτηση για εγγραφή**, την οποία ο μισθωτός συμπληρώνει και του παραδίδει.
  - Ο εργοδότης υποβάλλει την αίτηση του μισθωτού στο πλησιέστερο Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων **εντός επτά (7) ημερών** από την ημέρα πρόσληψης του.
  - Αυτοτελώς εργαζόμενοι αποτείνονται για εγγραφή στο πλησιέστερο Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων το αργότερο μέχρι την ημέρα έναρξης της απασχόλησής τους.

- **Βεβαίωση έναρξης απασχόλησης**
  - Με την καινούρια τροπολογία ο κανονισμός 4Α καταργείται και συνεπώς **η έκδοση του τριπλότυπου καταργείται**.

- **Γνωστοποίηση πρόσληψης μισθωτών**
  - Κάθε εργοδότης γνωστοποιεί στο αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων κάθε πρόσληψη μισθωτού με συμπλήρωση και υποβολή δήλωσης **το αργότερο μία (1) μέρα πριν από την πρόσληψη του μισθωτού**.
  - Η δήλωση αυτή υποβάλλεται **μόνο ηλεκτρονικά** είτε από τον ίδιο τον εργοδότη είτε με τη βοήθεια λειτουργών που εργάζονται στα Επαρχιακά Γραφεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

- **Τήρηση Βιβλίου Αποδοχών**
  - Σύμφωνα με την τροποποίηση, πέραν του βιβλίου αποδοχών ο εργοδότης τηρεί και **μητρώο προσλήψεων** στο οποίο καταχωρεί κατά σειρά ημερομηνίας πρόσληψης τα ακόλουθα στοιχεία για κάθε νεοπροσλαμβανόμενο μισθωτό:
    - αύξοντα αριθμό της πρόσληψης του
    - το ονοματεπώνυμο του
    - τον αριθμό ταυτότητας και τον αριθμό κοινωνικών ασφαλίσεων του
    - την ημερομηνία πρόσληψης του
    - την ημερομηνία έναρξης της απασχόλησής του
  - Το **βιβλίο των αποδοχών** ή **άλλο κατάλληλο μητρώο** και το **μητρώο προσλήψεων**, τα οποία δύναται να τηρούνται και ηλεκτρονικά, φυλάσσονται από τον εργοδότη και να είναι διαθέσιμο για επιθεώρηση σε οποιοδήποτε εύλογο χρόνο.

Για περαιτέρω διευκρινήσεις παρακαλώ όπως επικοινωνείτε με το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων & Κοινωνικής Πολιτικής της ΟΕΒ στο τηλ. 22-665102.